

GRADBENIŠTVO SKOZI ČAS

1. PRAZGODOVINA

- drevesne krošnje
- skalni previsi
- jame
- šotori (živalske kože, kosti, les)
- kasneje preproste enoprostorne koče, zemljanke in kolišča (Ljubljansko barje)

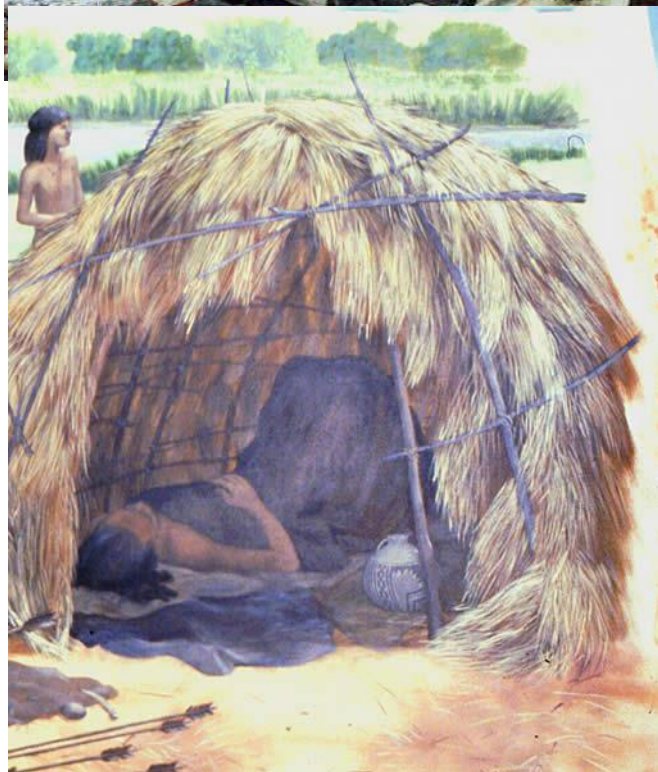
Potočka zijalka

ZEMLJANKA

KOLIŠČA

2. PRVE VISOKE KULTURE

- Egipt, Mezopotamija, Indija, Kitajska
- veličastne zgradbe gradijo v verske namene
  - SVETIŠČA, TEMPLJI (zigurat): za opravljanje verskih obredov
  - PIRAMIDE (Egipt – grobnice višjih slojev)
- preprosti ljudje živijo v kočah iz blata

rekonstrukcija mesta
Babilon (Božja vrata) v
Mezopotamiji – današnji
Irak

ZIGURAT (terasast tempelj)
– Mezopotamija

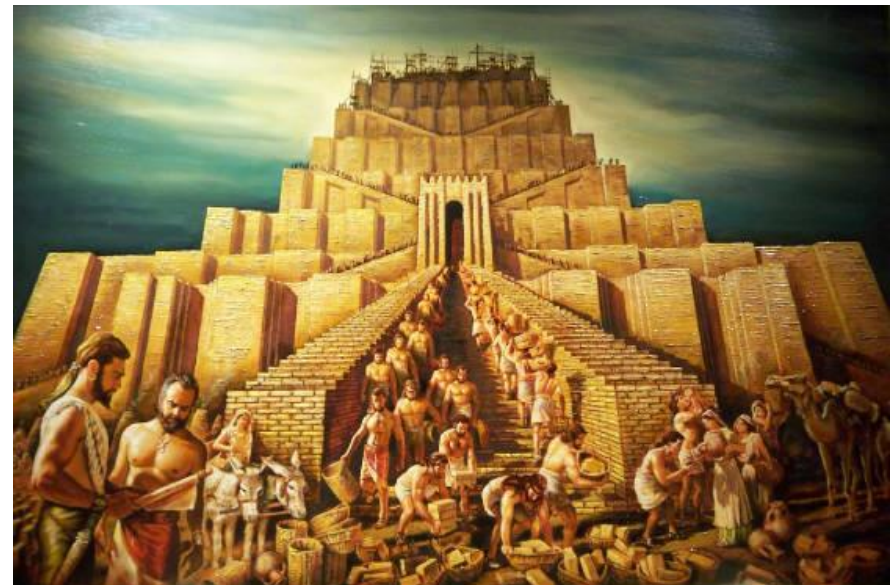

Viseči vrtovi Babilona

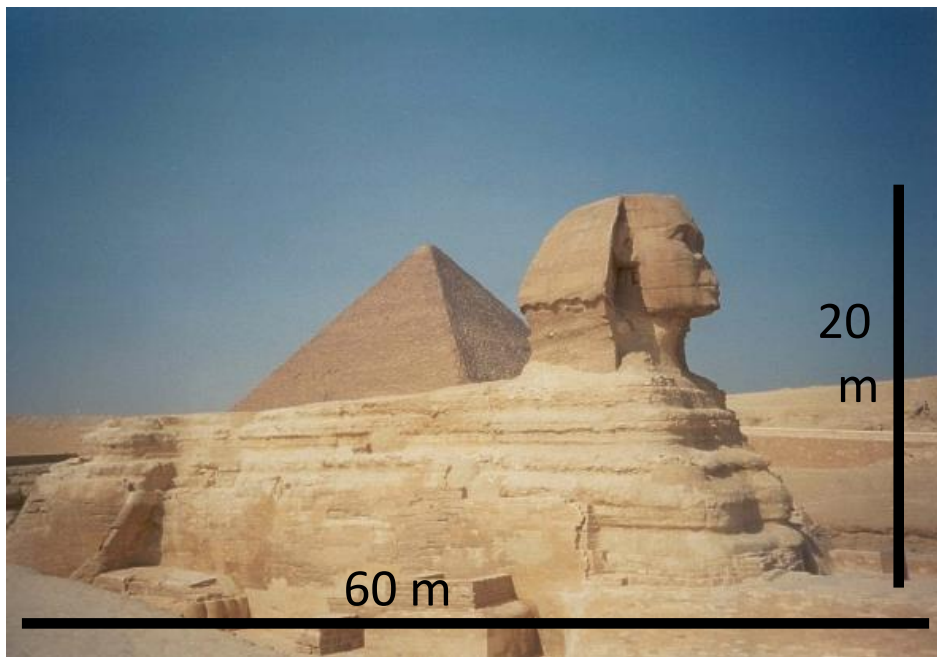
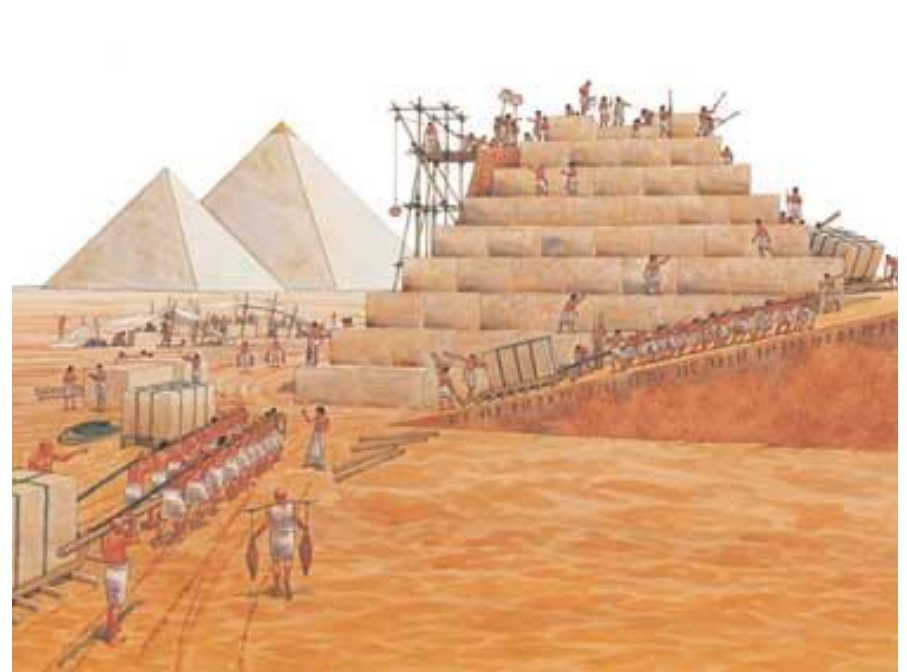

ostanki mesta Babilon

gradnja babilonskega
stolpa (zigurat)

PIRAMIDE IN SFINGA V GIZI

- največja Keopsova piramida je visoka 146m.

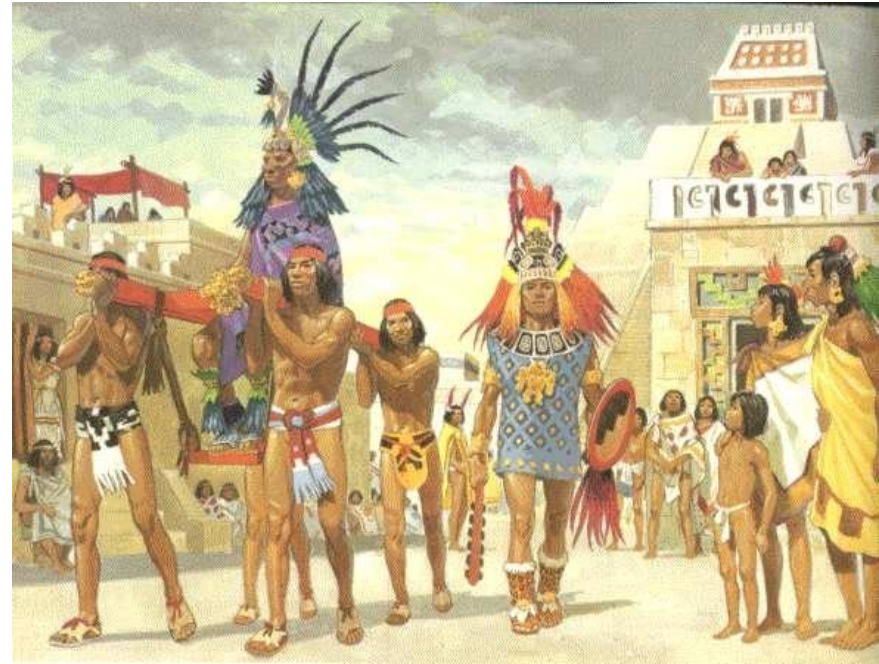
Piramide varujejo sfinge. V Gizi nosi podobo faraona Kefrena.

TEOTIHUACAN (kjer človek sreča bogove)– današnji Mexico city
Prestolnica Aztekov, Španci mesto uničijo 1521.

PIRAMIDE S PRIREZANO KONICO
– žrtvovanje bogovom

3. STARI GRKI

- **AKROPOLA:** najvišji del mesta s svetišči. Najbolj znana je atenska akropola (tempelj **PARTENON** – posvečen Ateni)
- grška gledališča

ATENSKA AKROPOLA

PARTENON

GRŠKO GLEDALIŠČE

4. STARI RIMLJANI

- AMFITEATER: arena namenjena igram (športne, gladiatorske, pomorske bitke). Okrogli ali ovalni. Največji je KOLOSEJ V RIMU.
- HIPODROM: konjske dirke (CIRCUS MAXIMUS)
- AKVADUKT: kamniti most, po katerem je potekal vodovod
- TERME: kopališča s toplo vodo
- KANALIZACIJA
- stanovanjski bloki
- ceste: za hitrejši premik vojske

ostanki rimske ceste na Bledu

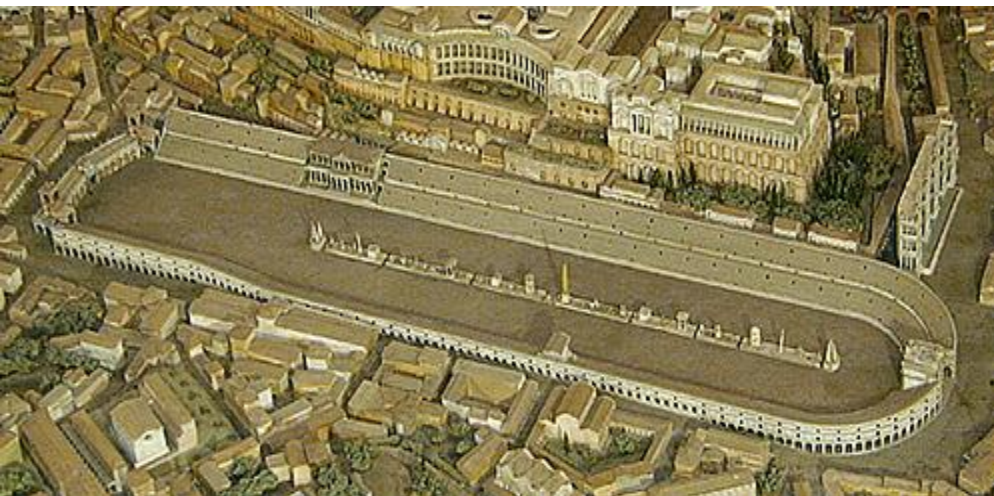

Kolosej v Rimu

akvadukt

Circum Maximus v Rimu - hipodrom

rimske terme

5. SREDNJI VEK

- SREDNJEVEŠKO MESTO
Obdano je bilo z obzidjem.

Naštej 5 srednjeveških mest na Slovenskem.

Hiše so bile zaradi pomanjkanja prostora tesno druga ob drugi. Pri gradnji so uporabljali veliko lesa – pogosti požari. Kanalizacije ni bilo.

Osrednji prostor je bil TRG. Tu so se nahajali: rotovž (mestna hiša), cerkev, vodnjak in sramotilni steber.

Naštej 5 srednjeveških gradov na Slovenskem.

- GRADOVI

Tu so živele plemiške družine.

Sprva so bili leseni, od 11. stoletja naprej pa zidani.

Obdani so bili z obzidjem in obrambnimi jarki.

Gradili so jih na vzpetinah (težji dostop, pregled). Ob koncu srednjega veka so jih začeli graditi na ravninah – dvorci.

- SAMOSTANI

Gradili so jih meniški redovi.

Obdani so bili z obzidjem.

Samostansko poslopje so sestavljali: cerkev, bivalni prostori menihov, knjižnica, lekarna, delavnice, prostori za goste.

Menihi so se ukvarjali s sadjarstvom, vrtnarstvom, zeliščarstvom, lekarništvom, prepisovanjem knjig, izobraževanjem.

Naštej 5 samostanov na Slovenskem.

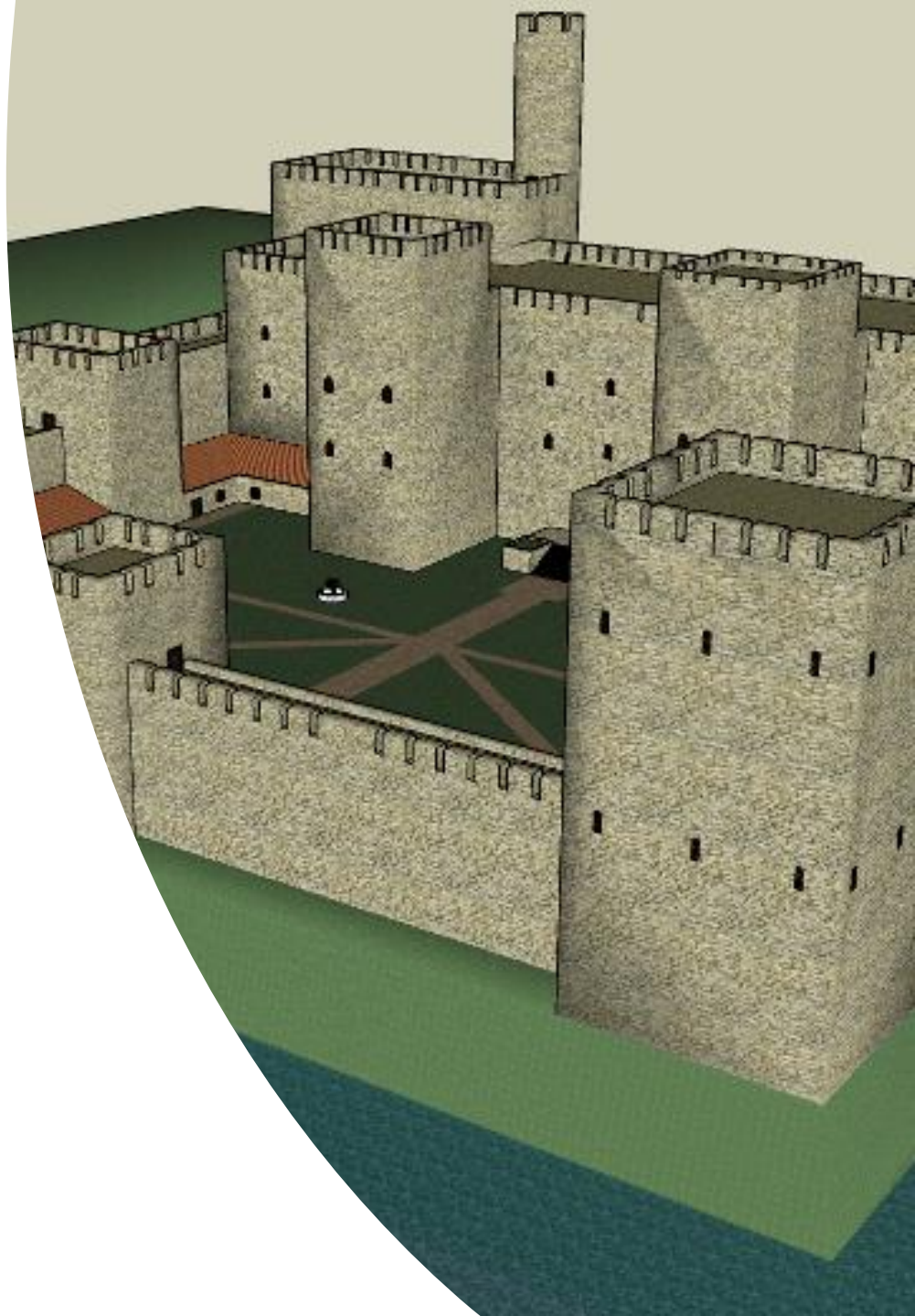

Na spodnjih dveh povezavah najdeš skici srednjeveškega gradu in kratke predstavitev njegovih osnovnih delov.

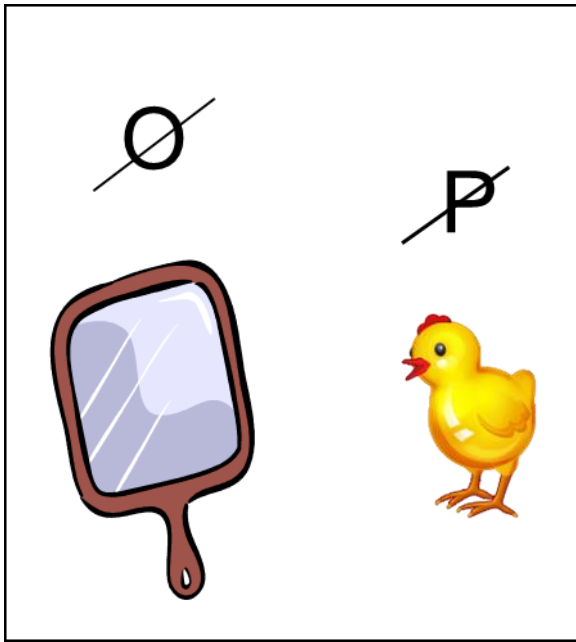
---

http://egradiva.gis.si/web/3.-razred-zgodovina/bilo-je-nekoc-2?p_p_id=ZOS_T02_P03_WAR_ZOS_T02_P03portlet_INSTANCE_4JvM&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=6

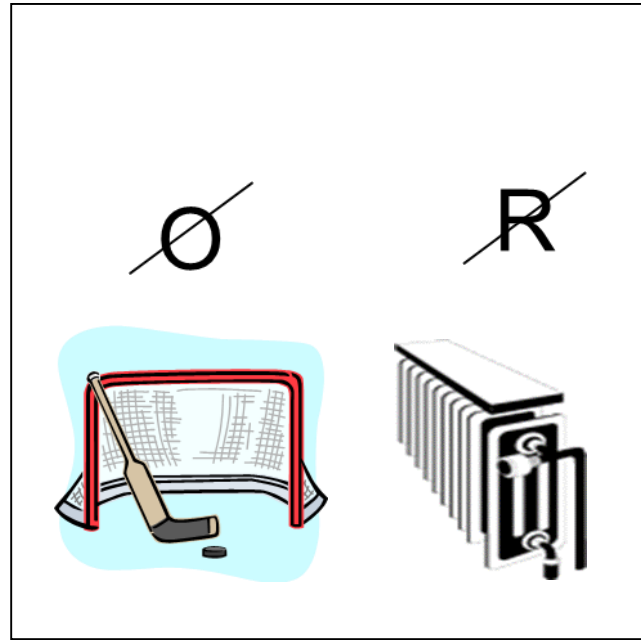
http://egradiva.gis.si/web/3.-razred-zgodovina/bilo-je-nekoc-2?p_p_id=ZOS_T02_P04_WAR_ZOS_T02_P04portlet_INSTANCE_b0kJ&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=6

Reši rebusa.
